Studia Biblica Slovaca

Ročník 1 2009 Číslo 2

Offprint

Katolícke biblické dielo

Studia Biblica Slovaca je časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej.

Vydáva Katolícke biblické dielo, Svit, s cirkevným schválením.
Imprimatur: Mons. František Tondra, spišský diecézny biskup, č. 1-06 zo dňa 3. 1. 2006
Nihil obstat: Anton Tyrol

Šéfredaktor: Blažej ŠTRBA (Badín)
Redakčná rada: Jaroslav BROŽ (Praha, CZ) - Peter DUBOVSKÝ SJ (Roma, I) - Pavol FARKAŠ (Nitra) - Peter FEDOR (Prešov) - Juraj FENÍK (Drienov) - Sr. Júlia Daniela ISKROVÁ OP (Ružomberok) - Róbert JÁGER (Prešov) - Jozef JANČOVIČ (Bratislava) - Róbert LAPKO (Košice) - Milan SOVA (Bratislava) - Peter ŠOLTÉS (Oestrich-Winkel, D) - Jozef TIŇO (Bratislava) - František TRSTENSKÝ (Spišské Podhradie) - Pavol VILHAN (Roma, I) - Sr. Gabriela Ivana VLKOVÁ OP (Olomouc, CZ)
Za lektorovanie všetkých článkov zodpovedá redakčná rada.

Jazyková úprava: Elena Slaná
Zalamovanie: redakcia
Na príprave publikácie sa podieľali aj Mária Mihulcová, Zuzana Škrinárová, Jozef Šoška a Martin Kňažek.

Príspevky v slovenčine alebo češtine, alebo knihy na recenziu prosíme adresovať na jednu z adries:

Redakcia *Studia Biblica Slovaca*, Blažej Štrba, Banská 28, 976 32 Badín (Slovakia), tel.: (00421) 048/418 22 42, fax: (+421) 048/418 22 08, studiabiblica@xaver.sk, www.biblica.sk,

František Trstenský, Teologický inštitút, Spišská Kapitula 6, 053 04 Spišské Podhradie (Slovakia), tel.: (00421) 053/419 41 80, f.trstensky@centrum.sk.

Príspevky sa požadujú tak v elektronickej podobe (disketou alebo pripojeným dokumentom e-mailu, podľa možnosti v Microsoft Word formáte s typom písma Times New Roman), ako aj vo vytlačenej forme (A4, riadkovanie 1,5). Ak sú používané iné typy písma pre hebrejčinu a gréčtinu ako v BibleWorks, tak upresniť aké. Príspevok typu článok alebo poznámka musí byť doplnený zhrnutím nie dlhším ako 150 slov, jeho anglickou verziou a zoznamom bibliografie. Nevyžiadané exempláre sa späť neposielajú. Redakcia si vyhradzuje právo na jazykovú a štylistickú úpravu prijatých príspevkov.

Objednávku posielať na Katolícke biblické dielo alebo na adresu redakcie.
Bankové konto: 400827 4864, IBAN: SK28 7500 0000 0040 0827 4864.

Články časopisu sú abstrahované v troch svetových periodikách: *Old Testament Abstracts* ISSN 0364-8591, *New Testament Abstracts* ISSN 0028-6877 a *Elenchus of Biblica*.

Studia Biblica Slovaca
© 2009 by Katolícke biblické dielo, Svit
Katolícke biblické dielo, Jilemnického 32/A, 059 21 Svit (Slovakia), www.kbd.sk
Tlač: PUBLICA, publica.nitra@gmail.com
Printed in Slovakia
ISSN 1338-0141
EV 3744/09

Príspevky prednášajúcich boli zamerané na prítomnosť biblických legislatívnych princípov v zákonodarstve európskych štátov a štruktúr v minulosti a prítomnosti, ako aj na tematické prepojenia a súvislosti medzi analyzovanými textami a kánonickým a konfesným právom. Výskum sa sústreďoval na riešenie problematiky vzájomného vplyvu pri formulácii a interpretácii biblických i nebiblických legislatívnych princípov, ich prítomnosti v európskom zákonodarstve, ich sociálnej a pedagogickej funkcii.

Prvý príspevok predniesol Igor Hanko, ktorý predstavil prítomnosť alúzií na starozákonné legislatívne texty v Prvom Jánovom liste. Róbert Horka analyzoval novoobjavenú reč sv. Augustína *Dolbeau 7*: „De sepultura catechumeni". Za ním sme počuli príspevok od Petra Dubovského o aktualizovaní Dekalógu v starovekom Izraeli. Jozef Šoška sa venoval vplyvu biblických textov na legislatívu stredovekej Európy. Legislatívne texty na území Slovenska v období Veľkej Moravy nám predstavil Mons. Viliam Judák.

S tematikou zákonníka Alfréda Veľkého v kultúrno-historickom kontexte rodiacej sa kresťanskej Európy vystúpila Helena Gabčová. O legislatívnych princípoch kresťanského poslania vdov hovorila Andrea Korečková. Záverečný príspevok s názvom Biblicko-etické princípy tolerancie, solidarity a spravodlivosti v zákonodarstve Európskej únie predniesla Helena Hrehová. V zborníku prednášok nájdeme taktiež príspevky od Ivana Kútneho, Róberta Jágera a Branislava Kľusku.

Igor HANKO

Konferencia Biblia a dialóg kultúr. Kniha Ester

Rok 2008 bol vyhlásený za Európsky rok medzikultúrneho dialógu. Počas neho sa veľa hovorilo o rýchlo sa globalizujúcom svete, v ktorom ide o čoraz väčšie prelínanie rôznych kultúr, tradícií a myšlienok. Hovorilo sa aj o dôležitosti napomáhania zdolávať bariéry, ktoré sa v minulosti aj v súčasnosti vynárajú medzi ľuďmi a ich rozdielnymi kultúrnymi, spoločenskými, politickými a náboženskými prejavmi.

V dialógu kultúr má kľúčové postavenie Biblia, pretože ona je dedičstvom viacerých náboženstiev a je jedným zo základných orientačných a východiskových bodov nielen pre vieru, ale tiež pre našu civilizáciu.

Katedra histórie a biblických vied (KHBV) Teologickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku v roku 2008 sa podieľala na organizovaní

medzinárodnej vedeckej konferencie s názvom *Apoštol Pavol a dialóg kultúr*. 5. novembra 2009 KHBV pokračovala v začatej tradícii a v rámci Týždňa vedy a techniky usporiadala na TF v Košiciach konferenciu s názvom *Biblia a dialóg kultúr. Kniha Ester*.

Hebrejská Kniha Ester je veľkou výzvou k úprimnému dialógu vzájomného porozumenia a pochopenia svetových náboženstiev a kultúr.

Hlavným prednášajúcim a hosťom konferencie bol doc. Petr Chalupa, Th.D., bývalý dekan CMBF Univerzity Palackého v Olomouci a súčasný riaditeľ Českého katolíckeho biblického diela, autor publikácie *Kniha Ester v pohľade synchrónnom a diachrónnom*.

Petr Chalupa ponúkol odpoveď na otázku v názve svojho príspevku *Krutosť alebo sebaobrana Židov v deviatej kapitole Knihy Ester?* Podľa neho minulosť v Knihe Ester je vykreslená z pohľadu utláčaných a prenasledovaných tak, že tyrania sú milosrdnými ľuďmi a víťazi sú utláčanými. Biblické texty neoslavujú násilie, naopak majú snahu predchádzať skutky, ktoré by viedli k vyhubeniu celého národa.

Róbert Lapko v príspevku *Kontextualizácia Knihy Ester* hovoril o vzniku textových recenzií Knihy Ester, ktoré boli ovplyvnené kontextom času a priestoru. Knihu Ester predstavil z perspektívy kontextu iných biblických a mimobiblických kníh a poukázal na posolstvo pre dnešných veriacich.

Peter Juhas hovoril o biblickom termíne השבק v príspevku *השבק alebo Know-How Ester. Uvažovanie nad slovom השבק v Knihe Ester a jeho Wirkungsgeschichte.*

Anton Tyrol predstavil projekt s témou *Historicko-exegetický výskum kamaldulského prekladu Biblie*, jeho výsledky a ukážku kamaldulského prekladu a komentára k Ester 1.

František Trstenský, ako člen riešiteľského kolektívu spomínaného projektu, predstavil *Charakter poznámok k Novému zákonu v preklade Kamaldulskej Biblie*.

Štefan Novotný v príspevku *Duchovná transformácia spoločenského odporu v Prvom Petrovom liste* uviedol, že pri porovnaní textov hovoriacich o podriadení s pasážami vyzývajúcimi k odporu možno pozorovať dôležitosť fenoménu viery, ktorá nielen motivovala adresátov znášajúcich nespravodlivé utrpenie, ale aj transformovala spoločenskú realitu ich života.

Juraj Feník sa pokúsil načrtnúť *Obraz sveta v Prvom liste Timotejovi*. Pohľad autora Listu na svet je podľa Juraja Feníka podfarbený kristologickou, soteriologickou a etickou motiváciou.

Dominik Berberich v poslednom príspevku konferencie s názvom *Posolstvo Knihy Jonáš a vzťahy medzi kultúrami* konštatoval, že táto kniha je pozitívnym vodidlom na rozvíjanie vzťahov medzi rôznymi kultúrami.

Publikované štúdie v zborníku, ktoré vydalo KBD vo Svite koncom roka 2009, potvrdzujú, že Biblia má svoje miesto v dialógu kultúr.

Róbert LAPKO

Contents

Treaties

Horacio SIMIAN-YOFRE SJ
What is man? Psalm 8 – meditation on Genesis 1 – 2 105-115

Branislav KĽUSKA
Theological message of Jesus' Farewell speech in John 13 – 17 in the light of the analysis of its literary genre 116-145

Róbert JÁGER
Gospel as an ancient *bios*. Definition of literary genre 146-165

Radoslav KOŠŠ
How is it with a Bible code? 166-177

Reflections

Daniel HARRINGTON SJ
Exegesis and Theology. Remarks delivered at a panel discussion at the 2009 meeting of the Catholic Biblical Association of America 178-180

Anton TYROL
Concept of preaching and sanctification in the priestly life and activity according to Benedict XVI. and Letter to the Hebrews ... 181-189

Abstracts 190-195

Communications and references 196-202

Obsah

Štúdie

Horacio SIMIAN-YOFRE SJ
Čože je človek? Žalm 8 ako meditácia o Gn 1 – 2 105-115
Branislav KĽUSKA
Teologické posolstvo rozlúčkovej reči Ježiša v Jn 13 – 17 vo svetle analýzy jej literárneho žánru 116-145
Róbert JÁGER
Evanjelium ako antický *bios*. Definovanie literárneho žánru 146-165
Radoslav KOŠŠ
Ako je to s kódom Biblie? 166-177

Reflexie

Daniel HARRINGTON SJ
Exegéza a teológia. Pripomienky poslané počas panelovej diskusie na zasadaní Americkej katolíckej biblickej asociácie, r. 2009 178-180
Anton TYROL
Koncept ohlasovania a posväcovania v kňazskom živote a účinkovaní podľa Benedikta XVI. a Listu Hebrejom 181-189

Abstrakty 190-195

Oznamy 196-202

ISSN 1338-0141 **www.biblica.sk**